

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ИСКЕ ДӨРЕШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«12» октябрь 2022 ел

№24/1

Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлдәгә 248-ФЗ номерлы Федераль законнар, Казан районара табигатыне саклау прокуратурасының 2022 елның 1 июлдәгә 02-06-2022/9 номерлы протесты Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге Уставы нигезендә Иске Дөреш авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне расларга (бирелә).
2. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка игълан итәргә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны Иске Дөреш авыл жирлеге Советының законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет Рәисе

Р.М. Дусадбеков

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Иске Дөреш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль) гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданның (алга таба – контрольдәге затлар) Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Иске Дөреш авыл жирлегенең төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – Төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектарынан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеге таләпләрен (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәве тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Иске Дөреш авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан башкарыла.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлары булып жирлек башлыгы, шулай ук Башкарма комитет секретаре (алга таба – контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар) тора. Күрсәтелгән Башкарма комитет вазифаи затларының вазифаи бурычларына аларның вазифаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга һәм җаваплылыкка ия.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашыру, профилактик чараларны, контроль чараларны оештыру һәм үткәргүгә бәйле мөнәсәбәтләргә карага «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет түбәндәгеләрне үз эченә алган Төзекләндерү кагыйдәләренә үтәлешен контрольдә тота:

1) чиктәш территорияләргә каран тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) төзеклэндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- автомобильле халык төркемнәренәң мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле керә алуына комачауламый торган коймалар урнаштыру буенча;

- торак булмаган биналарның, корылмаларның, башка биналарның, төзелмәләренәң, корылмаларның фасадларын, шулай ук төзекләнделерүнең башка элементларын һәм жәмәгать урыннарын карап тоту буенча;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус билгеләренә, язмаларны карап тоту буенча;

- жир эшләрен башкаруга Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары һәм Төзекләнделерү кагыйдәләре, муниципаль норматив хокукий актлар белән билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртібе нигезендә бирелгән рөхсәт нигезендә жир эшләрен гамәлгә ашыру буенча;

- биналарга һәм аларның керү урыннарына ирекле үтәп йөрү юлларын, шулай ук ишегалларына ирекле керүне тәмин итү, жәяүлеләр куркынычсызлыгын һәм, инвалидларны һәм башка автомобильле халык төркемнәрен кертәп, жир эшләрен башкару чорына куркынычсызлыкны тәмин итү;

- транспорт чараларын урнаштыру Төзекләнделерү кагыйдәләре белән чикләнгән газонда яисә башка яшиләндерелгән яисә рекреацион территориядә транспорт чараларын урнаштыруга юл куймау турында, шулай ук транспорт чараларын эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонтлау вакытында, йөк тапыганда яисә төзелеш мәйданчыкларынан чыкканда (тент булмау яки каптанмау аркасында) гомуми файдалану территорияләрен транспорт чаралары белән пычратуга юл куймау турында;

3) кышкы чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарны, корылмаларны кардан, боз катламынан һәм боз сөңгеләреннән чистарту буенча чаралар үткәрүне контрольдә тотуны кертәп;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән карантиндагы, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы корәш, аларның чыганакларын табу, бетерү буенча мәжбүри таләпләренә кертәп;

5) махсус янгынга каршы режим вакытында остәмә мәжбүри янгын куркынычсызлыгы таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен сузу, үзгәртәп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисү билеты һәм (яки) агачларны һәм куакларны күчерәп утырту рөхсәте нигезендә агачлар һәм куаклар бетерү (кисәп ату), күчерәп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчерәп утырту рөхсәте) Төзекләнделерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдыкларны тунлау өчен мәжбүри таләпләр;

9) хайваннары йортү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Төзекләнделерү кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтү рөхсәт ителмәү турында таләпләр.

Банкарма комитет контрольне гамэлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан аларның компетенциясе чикләрендә бирелгән таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәләрнең үтәлешен контрольдә тотта.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлау һәм бизәү төрләре, шул исәптән биналар, төзелмәләр, корымалар, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган төзелмәләр һәм корымалар, мәгълүмати щитлар һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төзекләндерү буенча өшчәлек алып барыла торган төрле функциональ юнәлештәге территорияләр аңлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданның бакчачылык, яшелчәчелек коммерциясез ширкәтләр урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл челтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, разъездлар, төшү юллары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йортү очен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, банша яшел зоналар;

8) техник һәм санитар саклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә койма жайланмалары дигәндә капкалар, ян капкалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик һәм декоратив коймалар аңлашыла.

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда бәяләү һәм хавәф белән идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән сакланган кыйммәтләргә зарар (зыян) куркынычын профилактикалау

2.1. Банкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткөрү юлы белән, контрольне гамэлгә ашыра.

2.2. Банкарма комитет тарафыннан профилактик чаралар контрольдәге затларның мәжбүри таләпләрне намуслы үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар китерүгә китерүче шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, контрольдәге затларга мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысулларын житкерү максатында башкарыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда, зарар (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткөрү контроль чаралар үткөрүгә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән сакланган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычларын профилактикалау программасы нигезендә гамэлгә

ашырыла, шулай ук зарар китерү куркынычларын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә контрольдәге объектларның закон белән сакланган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүгә ачыкган-ачык куркыныч тудыруы яки шундый зарар (зыян) китерелгәнә билгеләнсә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат, контроль чаралар үткәрү турында карар кабул итү өчен, бу хактагы мәгълүматны кичекмәстән жирлек башлыгына жиберә.

2.5. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда, профилактик чараларның түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) консультация бирү;

2.6. Мәгълүмат бирү Башкарма комитет тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (жирлек бүлегә) (алга таба – районның рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү район рәсми сайтының махсус баш (тон) битеннән башкарылырга тиеш), массакүләм мәгълүмат чараларында, контрольдәге затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булганда) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча тиешле белешмәләргә урнаштыру юлы белән һәм башка формаларда гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитет районның рәсми сайтындагы контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясы 3 өлечендә каралган белешмәләргә урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук гражданныр жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында халыкка хәбәр итәргә хокукы.

2.6. Контрольдәге затларга консультация бирү контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемент аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәргәндә башкарыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнырны шәхси кабул итү жирлек башлыгы һәм (яки) контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгәтләр турында мәгълүмат районның рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация бирү түбәндәге сораулар буенча телдән яки язма формада башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештыру һәм тормышка ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;

4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Контрольдәге затларга телдән консультация бирү шулай ук граждандар жылышыларында һәм конференцияләрендә башкарылырга мөмкин.

2.7. Язма формада консультация бирү контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан түбәндәге очрақларда башкарыла:

1) контрольдәге зат консультация сораулары буенча язма җавап бирү турында язма запрос биргән;

2) консультация вакытында куелган сорауларга телдән җавап биреп булмый;

3) бирелгән сорауларга җавап өстәмә мәғлүмат сорауны таләп итә.

Консультация биргәндә, контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә мәғлүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация барышында конкрет контроль чарасын, контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затларның, башка контроль чарада катнашучыларның карарларын һәм (яки) гамәлләрен бәяләүне, шулай ук тикшерү чарасы кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижәләрен үз эченә алган мәғлүмат бирелә алмый.

Контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай затка консультация барышында билгеле булган мәғлүмат Башкарма комитет тарафыннан контрольдәге затны мәҗбүри таләпләренә үтәү мәсьәләләре буенча бәяләү максатларында куллана алмый.

Контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләренә исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контрольдәге затлардан һәм аларның вәкилләреннән бергәле биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгать килгән очрақта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтындагы контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә жирлек башлыгы яки контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле зат имзалаган язма аңлатманы урнаштыру юлы белән башкарыла.

3. Контроль чаралары һәм контроль гамәлләренә тормышка ашыру

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда Башкарма комитет тарафыннан әлеге чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләренә түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәҗбүри таләпләр нигезендә контрольдәге затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерым структур бүлекчәләре) урнашу (эшчәнлеген башкару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, таләп итү аша), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү алу;

2) рейд каравы (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

3) документлар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документлар таләп итү, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

5) мәҗбүри таләпләренә үтәлешен күзәтү (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләр жыю һәм анализлау, шул исәптән ведомствоара мәғлүмат өлгемә барышында керә торган мәғлүматлар аша, мәҗбүри таләпләренә үтәү кысаларында контрольдәге затлар тарафыннан тапшырыла,

шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәғлүмат системаларындагы мәғлүматлар, «Интернет» челтәреннән мәғлүматлар, шулай ук автомат режимда эшләрүче, фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларының теркәүнең техник чараларының файдаланып алынган белешмәләр);

б) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма куллану белән), сынау, экспертиза).

3.2. Мәжбүри таләшләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдәге затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Өлеге Нигезләмәнең 3.1 пункты 1 - 4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралары белән тыш чаралар рәвешендә үткәрелә.

Планның тыш контроль чаралары прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольдәге затлар белән үзара бәйләнештә үткәрелә торган контроль чараларының үткәрү өчен нигез булып тора:

1) Башкарма комитетта гражданныр һәм оешмалар мөрәжәгатъләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәғлүмат чараларынан мәғлүмат кәргәндә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү хакында яки зарар (зыян) китерү куркышычы турында мәғлүматлар булу, шулай ук контроль чараларының, шул исәптән башка контрольдәге затларга карата уздырылуы контроль чараларына да кәргән, мондый мәғлүматлар алу;

2) конкрет контрольдәге затларга карата тикшерү чаралары үткәрү турында Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен йөкләмәсе;

3) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатъләр буенча законнарының үтәлешенә, кеше һәм гражданныр хокукларының һәм ирекләренен үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләшләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәне үтәү сорогы чыкса - контрольдәге зат тарафыннан үзенә тапшырылган күрсәтмәдә каралган документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яисә тапшырылган документлар һәм белешмәләр нигезендә мәжбүри таләшләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлешенә турында нәтижә ясан булмый торган очракларда.

3.5. Контрольдәге зат белән үзара бәйләнештә үткәрелә торган контроль чаралары Башкарма комитетның контроль чарасын үткәрү турында күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Закон белән сакланган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү турында яки зарар (зыян) китерү куркышычы турында белешмәләр нигезендә тикшерү чарасы үткәрү хакында Башкарма комитет карары кабул ителгән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфаның затның контроль чара үткәрү турында нигезләнгән күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдәге затлар белән үзара бәйләнештән башка уздырыла торган контроль чаралары, жирлек башлыгы йөкләмәсе нигезендә, Башкарма комитетның эш планнарындагы йөкләмә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаның затлар тарафыннан үткәрелә.

3.8. Гражданнарға, юридик затларға һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда башка органнардан яисә әлеге органнарның ведомство буйсынуындагы, бу документлар һәм белешмәләр булган оешмалардан документларны һәм (яки) белешмәләрне ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада ала. Күрсәтелгән документларның һәм (яки) белешмәләрнең исемлеген, аларны тапшыру тәртібе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р күрсәтмәсе белән расланган дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә әлеге органнарның ведомство буйсынуындагы, бу документлар һәм белешмәләр булган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә сорала торган һәм алына торган документлар һәм (яки) мәғлүматлар исемлеген, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек турында» 2021 елның 6 мартындагы 338 номерлы карары белән расланган Ведомствоара мәғлүмати хезмәттәшлек кысаларында контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан башка органнардан яисә әлеге органнарның ведомство буйсынуындагы, бу документлар һәм белешмәләр булган оешмалардан дәүләт контроле (күзәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм тормышка ашырганда алына торган документлар һәм (яки) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10. Контрольдәге затлар булган шәхси эшмәкәр, граждан Башкарма комитетка контроль чара үткәргәндә катнаша алмау турында мәғлүмат бирергә хокуклы очракка (шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру Башкарма комитет тарафыннан шәхси эшмәкәрнең, гражданның Башкарма комитетка әлеге мөрәжәгатенә очен сәбәп булган хәлләргә бетерү очен кирәкле срокка күчерелә (ләкин 20 көннән дә артыкка түгел) бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдәге затның яисә аның вәкиленең булмавы төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай затның контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләргә үтәвен бәйләүгә комачауламый, контрольдәге затка контроль чарасын үткөрү турында тиешенчә хәбәр ителгән очракта;

2) закон белән сакланган кыйммәтләргә турыдан-туры яки фактик зарар (зыян) китерү куркынычы билгеләренен булмавы;

3) контроль чара үткәргәндә контрольдәге зат булмавының нигезле сәбәпләре (контрольдәге затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) бар.

3.11. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты 10 эш көненнән артып китә алмый.

Кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата күчмә тикшерүне уздыру барышында үзара бәйләнешнең томуми срогы кече предприятие өчен 50 сәгаттән һәм микропредприятие өчен 15 сәгаттән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерүне үткөрү срогы бешманың һәр

филиалы, вәкилләге, аерым структур бүлекчәсе яки житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чараларны тормышка ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар һәм контроль гамәлләр кылуга жәяен ителгән затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) исбатлау очен тикшерү чараларын үткәрүнең барлык очрақларында контроль чараларын үткәрүгә вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан үткәрелә торган фотографиялар, аудио - һәм видеозамалар, геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога тошерү, аудио һәм видеозамә үткәрү, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлегә максатларда файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чарасы нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган тикшерү нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагылдырыла.

3.13. Контроль чараның нәтижәләренә контрольдәге зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуны кисәтү һәм (яки) туктату очен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарға яки вазыйфай затларға жаваплылыкка тарту турында мәсьәләне карау очен мәгълүмат жибәрү һәм (яки) Банкарма комитет тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның каралган 90 статьясы 2 өлешендә каралган чараларны куллану керә.

3.14. Контрольдәге зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы контроль чараны үткәргәннән соң, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очрақта, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмләге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Контроль чара тәмамланганчы ачыкланган бозу очрақлары бетерелсә, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлергә тиеш. Контроль чаралар үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Акты рәсмиләштерү контроль чараны уздыру урышында мондый чара тәмамланган көнне банкарыла, әгәр акты рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хокүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса.

Үткәрүе прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты, аны рәсмиләштергәннән соң, Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан банкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында әлегә гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләренә электрон формада банкару очен кулланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәтгәшилеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләренә) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы (аша таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль

хезмәтләрнең тобәк порталы) аша аларны контрольдәге затларга житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырмый торган контрольдәге зат булып торучы гражданның контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында документларны кәгазьдә жибәрү юлы белән, аның Башкарма комитет адресына кәгазьдә документлар алу зарурлыгы турында хәбәрнамәне жибәрү яисә Башкарма комитетның контрольдәге затның электрон почта адресы турында белешмәләре булмау һәм документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрә алмау очрагында (эгер шәхеснең Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын тәмамламаса) хәбәр ителә. Күрсәтелгән гражданин Башкарма комитетка документларны кәгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдәге затларга контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү, контрольдәге затка документлар һәм белешмәләр жибәрү, контрольдәге затка электрон формада хәбәр итә алмаган очракта яки контрольдәге зат соравы буенча, почта элемтәсеннән файдаланып, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырыла ала.

3.17. Контроль чараны үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар булмаган очракта, бу турыда белешмәләр Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычларын кисәтүгә юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә контрольдәге зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, Башкарма комитет (контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат) Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә тиеш:

1) контроль чара актын рәсмиләштергәннән соң контрольдәге затка, бетерү срокларын күрсәтеп, ачыкланган бозуларны бетерү турында һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүне булдырмау яки аның китерелүен туктату һәм гражданның, оешмаларга закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында һәм контроль чараны үткәргәндә төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аша файдаланучы гражданның, оешманың эшчәнлеге турыдан-туры закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычы яисә моңдый зыян китерү (зыян) китерүе ачыкланган очракта, аны булдырмау ысуллары турында теләсә нинди мәгълүмат алу ысулы белән хәбәр итү буенча кичекмәстән Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны күрергә;

3) контроль чара барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә, тиешле вәкаләтләр булганда, гаенле затларны законда билгеләнгән җавапчылыкка тарту буенча чаралар күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне контрольдә тоту, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә мөмкин булган зарар (зыян) китерүне булдырмау, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгәндә, ашың үтәлешен тәэмин итү буенча, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турында таләп белән судка морәжәгать иткәнчегә кадәр, чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычларын кисәтүгә юнәлдерелгән башка чаралар уздыру турында мәсьәләне карарга.

3.19. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар билгеләнгән тәртиптә башкарма хакимиятнең федераль органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданныр белән үзара бәйләнештә тора.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара үткөрү барышында Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жавапшылык каралган закон таләпләрен бозулар ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган бозу билгеләренен булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар әлеге актың күчәрмәсен, тиешле жавапшылыкка тарту очен, вәкаләтле хакимият органына жиберәләр.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятьләр бирүнен судка кадәр тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан зурлыклары

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген һәм эффективлыгың бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020елның 31 июлендәге 248-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә башкарыла.

4.2. Контроль төрепән төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан зурлыклары, төзекләндерү өлкәсендә контроль очен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

**Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда,
мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге**

Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары булып торалар:

1. Жирлекнең төзеклэндерү кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.

2. Инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары һәм күрсәтелә торган хезмәтләренң мөмкиншелеген тәэмин итүгә федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.

3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, шәхси эшмәкәрләрдән, граждандардан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан закон белән саклана торган кыйммәтләргә мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яки) зарар (зыян) китерү куркынычы турында таныкларга мөмкин булган гамәлләр (гамәл кылмау) хакында белешмәләр керү.

4. Мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында контроль чара нәтижеләре буенча бирелгән күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлеше турында мәгълүматның булмавы.

Төзөклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль өлкөсөндөгө топ күрсөткөчлөр һәм аларның максатчан зурлыклары, индикатив күрсөткөчлөр

1. Төзөклөндөрү өлкөсөндө контрольнең топ күрсөткөчлөрө һәм аларның максатчан зурлыклары:

Топ күрсөткөчлөр	Максатчан зурлыклар (%)
Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары санынан бетерелгән мәжбүри таләпләрне бозулар өлөшө	70 - 80
Контроль органы һәм (яки) аның вазыйфаи затлары гамәлләрәнә (гамәл кылмавына) контроль чаралар үткәргәндә кертгән шикаятьләрнең гомуми санынан нигезле шикаятьләр өлөшө	0
Контроль чаралар нәтижөлөрө буенча кабул ителгән карарларның еуд тарафыннан юкка чыгарылган өлөшө, карарларны гомуми санынан	0

2. Төзөклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль өлкөсөндөгө индикатив күрсөткөчлөр:

1) муниципаль контроль органнарына мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданныр һәм оеинмалардан кертгән морәжәгатъләр саны (3);

2) муниципаль контроль органы тарафыннан үткәрелгән планнан тыш контроль чаралар саны (3);

3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш контроль чараны уздыруны килештерү турында прокуратура органнары кабул иткән карарлар саны (3);

4) муниципаль контроль органы тарафыннан ачылган мәжбүри таләпләрне бозу очраклары (3);

5) мәжбүри таләпләрне бозу очраклары бетерелү саны (3);

6) контроль чарага карата кабул ителгән каршылыклар саны (0);

7) мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында муниципаль контроль органы биргән күрсөтмөләр саны (3).